

Ks. mgr lic. Krzysztof Rogala
Streszczenie rozprawy doktorskiej

Niniejsza praca zatytułowana jest *Obowiązki i prawa duchownych w ustawodawstwie biskupów wrocławskich po Soborze Watykańskim II*. Podejmuje tematykę ustawodawstwa partykularnego diecezji wrocławskiej w zakresie obowiązków i praw dla duchownych, które biskupi wrocławscy wydali od zakończenia Soboru Watykańskiego II aż do końca 2018 roku.

Ma ona charakter typowo źródłowy. Głównym przedmiotem jej analiz są dokumenty biskupów wrocławskich stanowiące ustawodawstwo diecezjalne. Do tych źródeł zaliczają się: statuty synodów wrocławskich, oraz działalność ustawodawcza pozasynodalna. Ponadto w celu szerszego spojrzenia na prawodawstwo biskupów wrocławskich, zaprezentowano także inne akty prawne oraz dokumenty wydane przez tych biskupów, które nie mają charakteru ustawodawczego, jednakże stanowią pomoc w zrozumieniu motywów działań prawodawców partykularnych.

Cała praca składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy jest wprowadzeniem w tematykę i obraz partykularnego Kościoła wrocławskiego. Następne trzy podejmują właściwą problematykę niniejszej dysertacji ujętą w kontekście trzech głównych obszarów realizacji władzy biskupiej: nauczania, uświęcania i rządzenia. Rozdziały zostały poprzedzone krótkim wprowadzeniem teoretycznym, a po każdym z nich znajduje się podsumowanie prezentowanej materii będące jednocześnie komentarzem autora do omawianego zagadnienia.

Rozdział pierwszy zatytułowany: „Diecezja wrocławska po Soborze Watykańskim II” składa się z czterech paragrafów. Pierwszy jest opisem struktury oraz organizacji diecezji wrocławskiej od czasów jej powstania aż do współczesności. Ukazuje zmiany organizacyjne jakie przechodziła na przestrzeni dziejów aż do obecnego kształtu. Kolejny paragraf podejmuje tematykę uwarunkowań religijno-duszpasterskich diecezji wrocławskiej w okresie posoborowym. Autor opisuje specyfikę ludności, jej stan religijno-moralny, katechizacji a także życia zakonnego. Trzeci paragraf jest przedstawieniem sylwetek biskupów wrocławskich, pełniących swoją posługę w omawianym okresie. Ostatni paragraf traktuje o działalności synodalnej w diecezji wrocławskiej w czasach posoborowych.

Rozdział drugi jest analizą ustawodawstwa biskupów wrocławskich odnośnie praw i obowiązków duchownych w kontekście pełnienia posługi nauczania. Składa się z czterech

paragrafów. Pierwszy dotyczy przepowiadania Słowa Bożego. Drugi zawiera normy stanowiące o katechizacji zarówno parafialnej, jak i szkolnej. Kolejny paragraf dotyczy przepowiadania Słowa Bożego w kontekście troski o przygotowanie młodzieży do małżeństwa i życia rodzinnego. Ostatni zajmuje się środkami społecznego przekazu. Podzielony został na wskazania ogólne, następnie wszystko to co odnosi się do treści drukowanych, wydawnictwa i księgarni, a na koniec zaprezentowano przepisy traktujące o środkach audiowizualnych i Internecie.

Rozdział trzeci traktuje o obowiązkach i prawach duchownych diecezji wrocławskiej w kontekście pełnienia misji uświęcania, a jego konstrukcja opiera się na planie księgi IV *Kodeksu prawa kanonicznego* z 1983 roku. Składa się z trzech paragrafów. Pierwszy zawiera opis przepisów wydanych przez biskupów wrocławskich w zakresie sprawowania posługi sakramentalnej. Drugi dotyczy pozostałych aktów kultu Bożego, w skład których wchodzi: sakramentalia; liturgia godzin; pogrzeb kościelny; kult świętych, obrazów i relikwii oraz ślub i przysięga. Trzeci paragraf to normy odnoszące się do miejsc i czasów świętych.

Ostatni rozdział dotyczy praw i obowiązków duchownych diecezji wrocławskiej rozważanych w kontekście pełnienia misji zarządzania. Podobnie jak rozdział poprzedni składa się z trzech paragrafów. Pierwszy dotyczy norm wspólnych dla wszystkich kapłanów w zakresie omawianej materii. Drugi zawiera przepisy odnoszące się do poszczególnych funkcji. Traktuje o dziekanach, proboszczach, a także o wikariuszach, rektorach i kapelanach. Ostatni paragraf zawiera analizę przepisów odnoszących się do instytucji diecezjalnych.

Analiza zebranego materiału ukazuje bogactwo ustawodawstwa partykularnego diecezji wrocławskiej w zakresie stanowienia i kształtowania prawa w odniesieniu do praw i obowiązków duchowieństwa. Jednocześnie ukazuje troskę biskupów wrocławskich okresu posoborowego o właściwą recepcję prawa powszechnego w stanowione prawo diecezjalne, jak też o należyty kształt i formę tego prawa i jego zadania dla życia i działalności tego Kościoła. Badania dotyczące obowiązków i praw duchownych ukazują jak tematyka ta jest aktualna oraz pożyteczna dla życia, a także prawidłowego funkcjonowania całego Kościoła diecezjalnego.